

Canan OCAKCI
Hâkim

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
YÜKÜMLÜLÜKLERİNE AYKIRILIK
NEDENİYLE İŞVERENİN
HUKUKİ SORUMLULUĞU

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	3
ÖZET.....	5
ABSTRACT.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI, GELİŞİMİ VE HUKUKİ DAYANAKLARI

1.1. İŞ SAĞLIĞI KAVRAMI.....	19
1.2. İŞ GÜVENLİĞİ KAVRAMI.....	20
1.3. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	22
1.4. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN HUKUKİ DAYANAKLARI.....	26
1.4.1. Uluslararası Düzenlemeler.....	26
1.4.1.1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi.....	27
1.4.1.2. Uluslararası Çalışma Örgütü Normlarında.....	27
1.4.1.3. Avrupa Birliği Düzenlemelerinde.....	28
1.4.2. Ulusal Düzenlemeler.....	30
1.4.2.1. Anayasa.....	30
1.4.2.2. İş Kanunu.....	31
1.4.2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.....	32
1.4.2.4. Türk Borçlar Kanunu.....	32

1.4.2.5. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu...	33
1.4.2.6. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu	33
1.4.2.7. Tüzük ve Yönetmelikler	34
1.4.2.8. İş Sözleşmesi, Toplu İş Sözleşmesi ve İşyeri İç Yönetmelikleri	35

İKİNCİ BÖLÜM

İŞVERENİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

2.1. GENEL OLARAK.....	37
2.2. İŞVERENİN GÖZETME BORCU.....	38
2.2.1. Genel Olarak	38
2.2.2. İşçinin Kişiliğini Koruma Borcu	38
2.2.1.1. Tacize Karşı Koruma	40
2.2.1.2. İş Sağlığı ve Güvenliğini Sağlama Yükümü	43
aa) Yükümlülüğün Genel Çerçevesi	43
bb) Alınan Önlemleri İzleme ve Denetleme	46
cc) Bilgilendirmek ve Eğitmek	46
aaa) Kapsamı	52
bbb) Konusu	52
ccc) Süresi	52
ddd) Eğitim Verebilecek Kişi ve Kuruluşlar	53
eee) Belgelendirme	53
fff) Yöntemi.....	54
ggg) Mesleki Eğitim	54
hhh) Eğitim Yükümlülüğünün İhlâli	55

dd) Risk Değerlendirmesini Gerçekleştirmek.....	55
aaa)Risk Değerlendirmesi Yapılma Süreci.....	58
bbb)Değerlendirmede Dikkate Alınacak Hususlar	59
ee) Çalışanın İşe Uygunluğunu Dikkate Alma ve Çalışanı Sağlık Gözetimine Tabi Tutma	61
ff) Özel Tehlike Bulunan Yerlere Girilmesini Önleme.....	65
gg)Diğer Bazı Yükümlülükler	66
2.2.1.3. Yükümlülüğe Uygulanacak Genel Esaslar.....	72
2.2.1.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerini Yerine Getirme ve Organizasyon Oluşturma Yükümlülüğü.....	74
aa) İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı Çalıştırma Yükümlülüğü.....	77
bb) İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri veya Toplum Sağlık Merkezinden Hizmet Alınarak Sağlanması.....	85
cc) İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Kurma Yükümü	86
dd) İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu Kurma Yükümü	87
aaa) İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun Toplanması.....	90
bbb) Kurulun Çalışma Usulü	90
ccc) Kurulun Görevleri ve Yetkileri	91
ddd) Kurul Oluşturma Yükümlülüğünün İhlâlinin Sonuçları.....	94
ee) Çalışan Temsilcilerinin Belirlenmesi ve Çalışanların Görüşlerinin Alınarak Katılımlarının Sağlanması.....	95

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞU

3.1. GENEL OLARAK HUKUKİ SORUMLULUK.....	101
3.2. HUKUKİ SORUMLULUĞUN DAYANAĞI.....	103

3.3. İŞVERENİN SORUMLULUĞUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	105
3.3.1. Kusur Sorumluluğu.....	107
3.3.2. Özel Hallerde Sorumluluk: Kusursuz Sorumluluk	111
3.3.2.1. Tehlike Sorumluluğu TBK. md. 71.....	116
3.3.2.2. Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu TBK. md. 66	119
3.3.2.3. Trafik Kazaları	122
3.4. İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI	126
3.4.1. Bireysel İş Hukuku Anlamında Bir İş Kazası veya Meslek Hastalığının Gerçekleşmiş Olması	126
3.4.1.1. İş Kazası ve Unsurları.....	126
3.4.1.2. Meslek Hastalığı ve Unsurları	131
3.4.2. İşverenin Sorumluluğunu Ortadan Kaldıran Haller (Nedensellik Bağının Kesilmesi).....	134
3.4.3. İşverenin Kusurunun Bulunması.....	137
3.4.4. İlliyet Bağı.....	140
3.4.5. Zarar	143
3.5. İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN KAPSAMI	146
3.5.1. Maddi Tazminat.....	146
3.5.1.1. Genel Olarak	146
3.5.1.2. Maddi Tazminatın Hesaplanması.....	146
3.5.2. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı	168
3.5.2.1. Genel Olarak	168
3.5.2.2. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Hesaplanması	169

3.5.3. Manevi Tazminat.....	181
3.5.3.1. Genel Olarak.....	181
3.5.3.2. Manevi Tazminatın Hesaplanması	181
SONUÇ	189
KAYNAKÇA	193